

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

21. února 2006 *

Ve věci C-286/03,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakousko) ze dne 27. května 2003, došlým Soudnímu dvoru dne 3. července 2003, v řízení

Silvia Hosse

proti

Spolkové zemi Salcbursko,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Schiemann a J. Makarczyk, předsedové senátů, J.-P. Puissochet (zpravodaj), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis a A. Borg Barthet, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: K. Sztranc, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 31. května 2005,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za S. Hosse W. Riedlem a P. Ringhoferem, Rechtsanwälte,
- za spolkovou zemi Salcbursko F. Hitzenbichlerem a B. Zettlem, Rechtsanwälte,
- za rakouskou vládu E. Riedlem a M. Winkler, jako zmocněnci,
- za nizozemskou vládu H. G. Sevenster a N. A. J. Belem, jako zmocněnci,
- za portugalskou vládu L. Fernandesem a S. da Nóbrega Pizarrem, jako zmocněnci,
- za finskou vládu T. Pynnä, jako zmocněnkyní,

- za vládu Spojeného království C. Jackson, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s E. Sharpston, QC,

- za Komisi Evropských společenství V. Kreuzschitzem a D. Martinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 20. října 2005,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Předběžná otázka se týká výkladu čl. 4 odst. 2b a článku 19 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 1399/1999 ze dne 29. dubna 1999 (Úř. věst. L 164, s. 1; Zvl. vyd. 05/01, s. 35, dále jen „nařízení č. 1408/71“), čl. 7 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství (Úř. věst. L 257, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 15), ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (EHS) č. 2434/92 ze dne 27. července 1992 (Úř. věst. L 245, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 69), a článků 12 ES a 17 ES.

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi německou státní příslušnicí S. Hosse a spolkovou zemí Salcbursko. Silvia Hosse, jejíž otec je zaměstnán v Rakousku jako učitel ve spolkové zemi Salcbursko, zpochybňuje odmítnutí této země poskytnout jí příspěvek ve stavu odkázanosti na základě zákona spolkové země Salcbursko o příspěvku ve stavu odkázanosti (Salzburger Pfllegegeldgesetz, dále jen „SPGG“).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Článek 1 nařízení č. 1408/71 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení:

- a) se ‚zaměstnanou osobou‘ a ‚osobou samostatně výdělečně činnou‘ rozumí každá osoba, která:
- i) je pojištěna na základě povinného nebo volitelného pokračujícího pojištění pro případ jedné nebo více pojistných událostí odpovídajících odvětvím systému sociálního zabezpečení pro zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné nebo zvláštnímu systému pro úředníky;

[...]

- t) se ‚dávkami‘ a ‚důchody‘ rozumějí všechny dávky a důchody, včetně všech jejich součástí placených z veřejných prostředků, zvýšení z důvodů valorizace a doplňkové dávky, nestanoví-li hlava III jinak, a také peněžité dávky, které mohou být vyplaceny místo důchodů, a platby uskutečněné z důvodů náhrady nákladů na příspěvky.

[...]“

- 4 Článek 2 odst. 1 nařízení č. 1408/71, definující osoby, kterých se toto nařízení týká, upřesňuje:

„Toto nařízení se vztahuje na zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné a studenty, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho z členských států [...], jakož i na jejich rodinné příslušníky nebo pozůstalé po nich.“

- 5 Článek 3 odst. 1 nařízení č. 1408/71, nazvaný „Rovnost zacházení“, stanoví:

„S výhradou zvláštních ustanovení tohoto nařízení mají osoby s bydlištěm na území jednoho z členských států, na které se vztahuje toto nařízení, stejná práva a povinnosti podle právních předpisů kteréhokoli členského státu jako státní příslušníci uvedeného státu.“

6 Článek 4 nařízení č. 1408/71, nazvaný „Věcná působnost“, zase stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na všechny právní předpisy týkající se těchto odvětví sociálního zabezpečení:

- a) dávky v nemoci a mateřství;
- b) dávky v invaliditě, včetně těch, jež jsou určeny k udržení nebo zlepšení výdělečné schopnosti;
- c) dávky ve stáří;
- d) dávky pozůstalým;
- e) dávky při pracovních úrazech a nemocích z povolání;
- f) pohřebné;
- g) dávky v nezaměstnanosti;

h) rodinné dávky.

2. Toto nařízení se vztahuje na všechny obecné a zvláštní systémy sociálního zabezpečení, ať již jsou příspěvkové nebo nepříspěvkové a na systémy týkající se povinností zaměstnavatele nebo vlastníka lodí ohledně dávek uvedených v odstavci 1.

2a. Toto nařízení se vztahuje také na zvláštní nepříspěvkové dávky stanovené v rámci jiných právních předpisů nebo jiného systému, než které jsou uvedeny v odstavci 1 nebo vyloučeny na základě odstavce 4, pokud jsou tyto dávky určeny:

a) buď k zajištění pomocného, doplňkového nebo vedlejšího krytí případů odpovídajících odvětvím sociálního zabezpečení uvedeným v odst. 1 písm. a) až h), nebo

b) výhradně k zajištění zvláštní ochrany pro zdravotně postižené;

2b. Toto nařízení se nevztahuje na ustanovení právních předpisů členských států týkající se zvláštních nepříspěvkových dávek uvedených v příloze II oddíle III, jejichž použití je omezeno na část jejich území.

[...]"

7 Příloha II oddíl III písm. K nařízení č. 1408/71 k Rakousku uvádí:

„Dávky přiznané podle právních předpisů spolkových zemí pro zdravotně postižené osoby a osoby vyžadující péči.“

8 Článek 19 nařízení č. 1408/71 uvádí:

„1. Zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná s bydlištěm na území jiného členského státu, než je příslušný stát, která splňuje podmínky právních předpisů příslušného státu pro vznik nároku na dávky, případně s přihlédnutím k článku 18, obdrží ve státě, kde má bydliště:

- a) věcné dávky poskytované na účet příslušné instituce institucí místa bydliště podle jí uplatňovaných právních předpisů, jako by u ní byl pojištěn;

- b) peněžité dávky poskytované příslušnou institucí podle jí uplatňovaných právních předpisů. Na základě dohody mezi příslušnou institucí a institucí místa bydliště však mohou být tyto dávky poskytovány institucí místa bydliště na účet příslušné instituce podle právních předpisů příslušného státu.

2. Ustanovení odstavce 1 se použijí obdobně na rodinné příslušníky, kteří mají bydliště na území jiného členského státu, než je příslušný stát, pokud nemají nárok na tyto dávky podle právních předpisů státu, na jehož území mají bydliště.

Pokud rodinní příslušníci mají bydliště na území členského státu, jehož právní předpisy nepodmiňují nárok na věcné dávky podmínkou pojištění nebo zaměstnání, jsou věcné dávky, které pobírají, považovány za dávky na účet instituce, u které je zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná pojištěna, ledaže manžel (manželka) nebo osoba pečující o děti vykonává na území uvedeného členského státu výdělečnou činnost.“

9 Článek 7 nařízení č. 1408/71 stanoví:

„1. S pracovníkem, který je státním příslušníkem členského státu, nesmí být na území jiného členského státu z důvodu jeho státní příslušnosti zacházeno jinak než s tuzemskými pracovníky, jde-li o podmínky zaměstnávání a pracovní podmínky, zejména z oblasti odměňování, propouštění a návratu k povolání nebo opětovného zaměstnání, pokud se stal nezaměstnaným.

2. Požívá stejné sociální a daňové výhody jako tuzemští pracovníci.

[...]“

Vnitrostátní právní úprava

10 Článek 3 odst. 1 SPGG stanoví, že:

„Osoby vyžadující péči mají nárok na příspěvek ve stavu odkázanosti, pokud

1) mají rakouské státní občanství;

2) mají trvalé bydliště ve spolkové zemi Salcbursko a

3) nepobírají žádnou z dávek uvedených v článku 3 Bundespflegegeldgesetz (rakouský federální zákon o příspěvku ve stavu odkázanosti, BGBl. 110/1993) a nemají na tyto dávky nárok.“

11 Pokud jde o nesení nákladů vyplývajících z poskytnutí příspěvku ve stavu odkázanosti podle čl. 3 odst. 1 SPGG, uplatní se článek 40 zákona o sociální pomoci (Sozialhilfegesetz) a tato dávka musí být považována za pomoc ve zvláštních životních situacích (čl. 17 odst. 2 SPGG).

12 Článek 40 zákona o sociální pomoci stanoví, že:

„1) Financování sociální pomoci nese spolková země a obce podle následujících ustanovení:

[...]

5) Co se týče nákladů vyvolaných pomocí ve zvláštních životních situacích [...], obce správního okresu, ve kterém tyto náklady vznikly, jsou povinny poskytnout spolkové zemi roční příspěvek ve výši 50% [...]“.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 Německý státní příslušník Sven Hosse je příhraničním pracovníkem zaměstnaným v Rakousku jako učitel ve spolkové zemi Salcbursko. V Rakousku platí daně, odvádí příspěvky na sociální zabezpečení a je pojištěncem zdravotní a nemocenské pojišťovny v tomto státě. Bydlí v Německu v blízkosti rakouských hranic se svojí těžce zdravotně postiženou dcerou Silvií Hosse, narozenou v roce 1997.

14 Její matka dříve vykonávala výdělečnou činnost v Německu, kterou jí vznikl nárok na německé pojištění pro případ odkázanosti. Až do ukončení její rodičovské dovolené v září 2000 mohla její dcera, jakožto osoba oprávněná z matčina pojištění, tento příspěvek čerpat. Nicméně jeho hrazení bylo ukončeno po skončení této rodičovské dovolené, jelikož matka nezačala být opětovně výdělečně činná.

- 15 Pro Silvii Hosse bylo tedy zažádáno o příspěvek ve stavu odkázanosti na základě SPGG. Spolková země Salcbursko tuto žádost zamítla z důvodu, že čl. 3 odst. 1 bod 2 SPGG vyžaduje, aby osoba odkázaná na péči třetího měla trvalé bydliště v této spolkové zemi, má-li mít nárok na tento příspěvek.
- 16 Soud první instance, kterému byla předložena žaloba proti tomuto rozhodnutí, tuto žalobu zamítl. Rozhodl, že dotčený příspěvek představuje, co se týče Silvie Hosse, zvláštní nepřispěvkovou dávku, na kterou se nevztahuje nařízení č. 1408/71, a která tedy nemůže být poskytována do zahraničí.
- 17 Naopak soud, jemuž bylo předloženo odvolání, s odkazem na rozsudek Soudního dvora ze dne 8. března 2001, Jauch (C-215/99, Recueil, s. I-1901), rozhodl, že i dotčený příspěvek představuje dávku v nemoci ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71 a že tato peněžitá dávka musí být poskytnuta do zahraničí jako Rakouskem hrazený příspěvek ve stavu odkázanosti (dále jen „federální příspěvek ve stavu odkázanosti“) podle zásad použitelných na tento posledně uvedený příspěvek.
- 18 Podle odvolacího soudu je Silvie Hosse jako dcera povinného pojištěnce v Rakousku příjemcem plnění z rakouského zdravotního a nemocenského pojištění, a může tedy u příslušné instituce rakouského sociálního pojištění žádat o veškeré peněžité dávky stanovené pro případ nemoci. Tento soud zastává názor, že v projednávaném případě je spolková země Salcbursko, příslušná k vyplácení příspěvku ve stavu odkázanosti, povinna ho poskytnout jako peněžitou dávku v nemoci. Odvolací soud má za to, že podmínka týkající se bydliště, stanovená čl. 3 odst. 1 bodem 2 SPGG, je bezvýznamná z důvodu přímého účinku čl. 19 odst. 1 a 2 nařízení č. 1408/71.

19 Oberster Gerichtshof, kterému byl předložen kasační opravný prostředek proti rozhodnutí odvolacího soudu, se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba čl. 4 odst. 2b [nařízení č. 1408/71] ve spojení s přílohou II oddílem III vykládat tak, že vyjímá příspěvek ve stavu odkázanosti podle [SPGG] [...] pro rodinného příslušníka pracovníka zaměstnaného ve spolkové zemi Salcbursko (Rakousko), který bydlí společně se svou rodinou ve Spolkové republice Německo, jako zvláštní nepřispěvkovou dávku z rozsahu působnosti [tohoto nařízení]?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku:

Může rodinný příslušník pracovníka zaměstnaného ve spolkové zemi Salcbursko, který bydlí se svou rodinou ve Spolkové republice Německo, požadovat výplatu příspěvku ve stavu odkázanosti podle [SPGG] jako peněžitou dávku v nemoci podle článku 19 a příslušných ustanovení jiných oddílů kapitoly 1 hlavy III [nařízení č. 1408/71] nezávisle na svém trvalém bydlišti ve Spolkové republice Německo, splňuje-li ostatní podmínky nároku?

3) V případě kladné odpovědi na první otázku:

Může poskytnutí dávky, jako je příspěvek ve stavu odkázanosti podle [SPGG] podléhat jakožto sociální výhoda ve smyslu čl. 7 odst. 2 [nařízení č. 1612/68] podmínce, že její příjemce má své trvalé bydliště ve spolkové zemi Salcbursko?

4) V případě kladné odpovědi na třetí otázku:

Je slučitelné s právem Společenství, zejména se zásadami občanství Unie a zákazu diskriminace ve smyslu článků 12 ES a 17 ES, že nárok na sociální výhodu ve smyslu čl. 7 odst. 2 [nařízení č. 1612/68], jako je nárok na příspěvek ve stavu odkázanosti podle [SPGG], nepřísluší občanům Unie, kteří pracují jako příhraniční pracovníci ve spolkové zemi Salcbursko, avšak své trvalé bydliště mají v jiném členském státě?

Pokud ne: Umožňuje občanství Unie také vyživovaným rodinným příslušníkům takového příhraničního pracovníka, kteří mají rovněž své trvalé bydliště v jiném členském státě, získat ve spolkové zemi Salcbursko příspěvek ve stavu odkázanosti podle [SPGG]?"

K předběžným otázkám

K první otázce

- ²⁰ Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda takový příspěvek ve stavu odkázanosti, jaký je poskytován na základě SPGG, představuje zvláštní nepříspevkovou dávku vyloučenou z rozsahu působnosti nařízení č. 1408/71 podle čl. 4 odst. 2b uvedeného nařízení.

Úvodní poznámky

- 21 Článek 4 odst. 2b nařízení č. 1408/71 vylučuje ze svého rozsahu působnosti ustanovení právních předpisů členských států týkající se zvláštních nepřispěvkových dávek uvedených v příloze II oddílu III tohoto nařízení, jejichž použití je omezeno na část jejich území.
- 22 V bodě K přílohy II oddílu III téhož nařízení týkajícím se Rakouské republiky jsou uvedeny dávky přiznané podle právních předpisů spolkových zemí pro zdravotně postižené osoby a osoby vyžadující péči. Příspěvek ve stavu odkázanosti stanovený SPGG je tedy v příloze II oddílu III nařízení č. 1408/71 skutečně uveden.
- 23 Nicméně tato zmínka nestačí pro zařazení uvedené dávky do rozsahu působnosti čl. 4 odst. 2b nařízení č. 1408/71.
- 24 Jak Soudní dvůr ustáleně rozhoduje, ustanovení nařízení č. 1408/71 přijatá na základě článku 42 ES musejí být vykládána ve světle účelu tohoto článku, kterým je přispět k zavedení co možná nejúplnější svobody pohybu migrujících pracovníků. Cíle článků 39 ES, 40 ES, 41 ES a 42 ES by nebylo dosaženo, pokud by pracovníci následkem toho, že využijí svého práva volného pohybu, měli ztratit výhody

sociálního zabezpečení, které jim poskytují právní předpisy členského státu, zejména pokud tyto výhody představují protiplnění jimi zaplacených příspěvků (viz například rozsudek ze dne 25. února 1986, Spruyt, 284/84, Recueil, s. 685, body 18 a 19).

25 V tomto rámci může zákonodárce Společenství přijmout ustanovení, která stanoví výjimky ze zásady, podle které lze dávky sociálního zabezpečení poskytovat do zahraničí (viz zejména rozsudek ze dne 4. listopadu 1997, Snares, C-20/96, Recueil, s. I-6057, bod 41). Takové výjimky stanovující ustanovení a *a fortiori* čl. 4 odst. 2b nařízení č. 1408/71, který z rozsahu působnosti uvedeného nařízení vylučuje některé zvláštní dávky, musejí být vykládány restriktivně. To znamená, že se uvedený článek může vztahovat pouze na dávky splňující současně všechny podmínky, které stanoví, a sice na dávky, které se současně vyznačují zvláštní a nepřispěvkovou povahou, které jsou uvedeny v příloze II oddílu III uvedeného nařízení a které jsou zavedeny právními předpisy, jejichž použití je omezeno na část území členského státu.

26 Je tedy třeba rovněž ověřit, zda vedle podmínky uvedení právních předpisů týkajících se příspěvku na zdravotní péči na základě SPGG v příloze II oddílu III nařízení č. 1408/71 jsou splněny i ostatní podmínky stanovené čl. 4 odst. 2b nařízení č. 1408/71.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

27 Spolková země Salcbursko, jakož i rakouská vláda a vláda Spojeného království tvrdí, že dotčená dávka je „zvláštní“ dávkou ve smyslu nařízení č. 1408/71.

- 28 Spolková země Salcbursko zdůrazňuje zejména skutečnost, že tato dávka není vedlejší k základní dávce sociálního zabezpečení a že není vázána na období pracovní činnosti nebo příspěvků ani na postavení jako člena určité kategorie pojištěnců. Je tak „zvláštní dávkou“ ve smyslu nařízení č. 1408/71. Spolková země v tomto ohledu zdůrazňuje, že z historického hlediska byl federální stát vždy příslušný ve věcech sociálního zabezpečení a spolkové země ve věcech sociální pomoci.
- 29 Rakouská vláda v podstatě uvádí totožné argumenty a připomíná zejména, že pojem „zvláštní dávky“ vložený do nařízení č. 1408/71 odpovídá kategorii „smíšených“ dávek, o nichž Soudní dvůr v některých věcech určil, že současně obsahují prvky spadající do dávek sociálního zabezpečení a prvky spadající do sociální pomoci.
- 30 Vláda Spojeného království upřesňuje, že pouhá existence spojení mezi dávkou a režimem sociálního zabezpečení odpovídajícím odvětvím sociálního zabezpečení vyjmenovaným v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 1408/71 nevylučuje kvalifikaci této dávky jako „zvláštní dávky“. Pokud by taková kvalifikace byla vyloučena, čl. 4 odst. 2a písm. a) tohoto nařízení, který se odvolává na zvláštní dávky určené k zajištění pomocného, doplňkového nebo vedlejšího krytí případů odpovídajících těmto odvětvím, by byl zbaven svého smyslu, stejně jako čl. 10a odst. 3 uvedeného nařízení.
- 31 Vláda Spojeného království rovněž v podstatě uvádí, že federální příspěvek na zdravotní péči dotčený ve výše uvedeném rozsudku Jauch nebyl „smíšený“, jelikož byl poskytován výhradně ve spojení s dávkou sociálního zabezpečení, a to důchodem, a nikdy na základě sociální pomoci. Naopak jiný příspěvek, i kdyby se

týkal totožného případu a byl některým z jeho příjemců poskytován pouze na základě sociální pomoci, by představoval „smíšenou“ dávku. Stav potřeby příjemce je základní vlastností sociální pomoci a tato potřeba nemusí být nutně finančního rázu (viz zejména rozsudek ze dne 20. června 1991, Newton, C-356/89, Recueil, s. I-3017, a výše uvedený rozsudek Snares).

32 Portugalská a finská vláda sdílejí v podstatě totožná stanoviska.

33 Nizozemská vláda navrhuje odvolat se na výše uvedený rozsudek Jauch.

34 Komise naopak tvrdí, že příspěvek ve stavu odkázanosti na základě SPGG nemá povahu zvláštní dávky, ale dávky sociálního zabezpečení v nemoci ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71.

35 Zdůrazňuje, že čl. 4 odst. 2b nařízení č. 1408/71 musí být jakožto výjimka vykládán restriktivně. Dodává, že příspěvek ve stavu odkázanosti na základě SPGG má stejný předmět, stejnou výši a stejné podmínky poskytování jako federální příspěvek ve stavu odkázanosti, je rovněž poskytován objektivně na základě právními předpisy vymezené situace, a že tedy představuje, stejně jako on, dávku sociálního zabezpečení v nemoci ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71. Odlišnosti od federálního příspěvku ve stavu odkázanosti, pokud jde o skupiny příjemců a způsoby financování, jsou proto bezvýznamné.

Odpověď Soudního dvora

- ³⁶ Ze systematiky nařízení č. 1408/71 vyplývá, že pojem „dávky sociálního zabezpečení“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení a pojem „zvláštní nepřispěvkové dávky“ ve smyslu čl. 4 odst. 2a a 2b téhož nařízení se vzájemně vylučují. Dávku, která splňuje podmínky „dávky sociálního zabezpečení“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 nařízení č. 1408/71, tak nelze považovat za „zvláštní nepřispěvkovou dávku“.
- ³⁷ Dávka může být považována za dávku sociálního zabezpečení, pokud je příjemci poskytnuta na základě právními předpisy vymezené situace, aniž by došlo k individuálnímu a diskrečnímu posouzení osobních potřeb, a vztahuje-li se k některému z rizik výslovně uvedených v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 1408/71 (viz zejména rozsudky ze dne 27. března 1985, Hoeckx, 249/83, Recueil, s. 973, body 12 až 14; ze dne 16. července 1992, Hughes, C-78/91, Recueil, s. I-4839, bod 15; ze dne 5. března 1998, Molenaar, C-160/96, Recueil, s. I-843, bod 20, a výše uvedený rozsudek Jauch, bod 25).
- ³⁸ Z toho plyne, že dávky, které jsou poskytované podle objektivních kritérií na základě situace vymezené právními předpisy a jejichž cílem je zlepšení zdravotního stavu a životních podmínek osob vyžadujících péči, mají v podstatě za účel doplnění dávek zdravotního a nemocenského pojištění a musejí být posuzovány jako „dávky v nemoci“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71 (výše uvedené rozsudky Molenaar, body 24 a 25, a Jauch, bod 28).

- 39 Takový příspěvek ve stavu odkázanosti, jaký je poskytován na základě SPGG, má za úkol formou příspěvku paušálně nahradit zvýšené náklady spojené se stavem odkázanosti příjemců na péči třetího, a zejména náklady spojené s péčí, kterou je nezbytné jim poskytovat.
- 40 Výše takového příspěvku ve stavu odkázanosti závisí na stupni odkázanosti na péči třetího. Odvíjí se od času vynaloženého na péči v hodinách za měsíc. Posouzení odkázanosti na péči je podrobně upraveno v dokumentu upravujícím klasifikaci podle stupně odkázanosti. Ostatní příjmy osoby odkázané na péči nemají žádný vliv na výši příspěvku ve stavu odkázanosti.
- 41 Tato dávka se vztahuje na osoby, které nepobírají důchod podle ustanovení federálního práva. Těmito osobami jsou především rodinní příslušníci pojištěnců, příjemci sociální pomoci, postižení, kteří vykonávají povolání, jakož i důchodci pobírající penzi od spolkových zemí a od obcí.
- 42 V důsledku toho, ačkoliv může takový příspěvek ve stavu odkázanosti, jako v původním řízení, zahrnovat režim odlišný od režimu použitelného na dávky německého pojištění odkázanosti na péči třetího dotčeného ve výše uvedeném rozsudku Molenaar a od rakouského federálního příspěvku ve stavu odkázanosti dotčeného ve výše uvedeném rozsudku Jauch, nemění to nic na jeho totožné povaze.
- 43 Mimoto, jak je upřesněno ve výše uvedeném rozsudku Jauch, ani podmínky pro poskytnutí příspěvku ve stavu odkázanosti, ani jeho způsob financování nemohou mít za účel nebo za účinek zasažení do samotné podstaty příspěvku ve stavu

odkázanosti, tak jak byl analyzován ve výše uvedených rozsudcích Molenaar a Jauch. Skutečnost, že poskytnutí příspěvku není nezbytně vázáno na poskytnutí dávky zdravotního a nemocenského pojištění nebo důchodu, který je poskytován z jiných důvodů, než je zdravotní a nemocenské pojištění, nemůže tedy tento závěr změnit.

- 44 Za těchto podmínek, přestože mají své vlastní rysy, je třeba na takové dávky nahlížet jako na „dávky v nemoci“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1408/71.
- 45 S ohledem na výše uvedené prvky odpovědi není splněna jedna z nezbytných podmínek pro použití čl. 4 odst. 2b nařízení č. 1408/71, a sice kvalifikace dotčené dávky jako „zvláštní dávky“. Není již tedy užitečné zjišťovat dodržení ostatních podmínek stanovených uvedeným článkem.
- 46 V důsledku toho je třeba na první otázku odpovědět, že příspěvek ve stavu odkázanosti tak, jak je stanoven SPGG, nepředstavuje zvláštní nepřispěvkovou dávku ve smyslu čl. 4 odst. 2b nařízení č. 1408/71, ale dávku v nemoci ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení.

Ke druhé otázce

- 47 Svojí druhou otázkou se předkládající soud táže, zda může rodinný příslušník pracovníka zaměstnaného ve spolkové zemi Salcbursko, který žije se svou rodinou

v Německu, žádat, splňuje-li ostatní podmínky pro jeho poskytnutí, zaplacení příspěvku ve stavu odkázanosti, tak jak je vyplácen na základě SPGG jako peněžitá dávka v nemoci podle článku 19 a příslušných ustanovení jiných oddílů kapitoly 1 hlavy III nařízení č. 1408/71.

48 Taková dávka v nemoci, jako je příspěvek ve stavu odkázanosti podle SPGG, představující finanční pomoc, která celkově umožňuje zlepšit životní úroveň osob odkázaných na péči třetího tím způsobem, že vyrovnává dodatečné náklady způsobené stavem, ve kterém se nacházejí, spadá mezi „peněžité dávky“ zdravotního a nemocenského pojištění uvedené zejména v čl. 19 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1408/71 (viz výše uvedený rozsudek Molenaar, body 35 a 36).

49 Krom toho není zpochybňováno, že Sven Hosse je pracujícím spadajícím do rozsahu působnosti nařízení č. 1408/71.

50 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru dále vyplývá, že nárok na příspěvek ve stavu odkázanosti stanovený SPGG je původním nárokem Silvie Hosse, a nikoliv nárokem odvozeným jejího otce.

51 Tato situace nebrání tomu, aby mohla Silvie Hosse využít nárok na příspěvek ve stavu odkázanosti spolkové země Salcbursko, ačkoliv má bydliště v Německu,

splňuje-li ostatní podmínky pro jeho poskytnutí stanovené článkem 19 a příslušnými ustanoveními jiných oddílů kapitoly 1 hlavy III nařízení č. 1408/71.

- 52 Soudní dvůr zajisté rozhodl, že rodinným příslušníkům pracovníka přísluší podle článku 2 nařízení č. 1408/71 jen odvozená práva, to znamená taková, která získali jako tací, a nikoli vlastní práva, kterých by požívali nezávisle na jakémkoliv rodinném vztahu k pracovníkovi (viz zejména rozsudek ze dne 23. listopadu 1976, Kermaschek, 40/76, Recueil, s. 1669).
- 53 Nicméně Soudní dvůr následně tuto judikaturu omezil pouze na případy, ve kterých se rodinný příslušník pracovníka dovolává ustanovení nařízení č. 1408/71 použitelných výhradně na pracovníky s vyloučením rodinných příslušníků, jako jsou ustanovení článků 67 až 71 tohoto nařízení týkající se dávek v nezaměstnanosti (viz rozsudek ze dne 30. dubna 1996, Cabanis-Issarte C-308/93, Recueil, s. I-2097). To není případ článku 19 uvedeného nařízení, jehož předmětem je právě zajistit pracovníkům a jejich rodinným příslušníkům majícím bydliště v jiném členském státě, než je příslušný stát, poskytnutí dávek v nemoci stanovených použitelnými právními předpisy, pokud rodinní příslušníci nemají nárok na tyto dávky podle právních předpisů státu, na jehož území mají bydliště.
- 54 Mimoto účelem čl. 19 odst. 2 nařízení č. 1408/71 je zejména to, aby poskytnutí dávek v nemoci nebylo podmíněno bydlištěm rodinných příslušníků pracovníka v příslušném členském státě, tak aby pracovník Společenství nebyl odrazen od výkonu svého práva na volný pohyb.

- 55 V důsledku toho by neposkytnutí dávky dceři pracovníka, na kterou by měla nárok, pokud by měla bydliště v příslušném státě, bylo v rozporu s čl. 19 odst. 2 nařízení č. 1408/71.
- 56 Na druhou otázku je proto třeba odpovědět, že rodinný příslušník pracovníka zaměstnaného ve spolkové zemi Salcbursko, který má se svou rodinou bydliště v Německu, může u příslušné instituce místa zaměstnání pracovníka žádat, splňují-li ostatní podmínky pro jeho poskytnutí, zaplacení příspěvku ve stavu odkázanosti vypláceného na základě SPGG jako peněžitá dávka v nemoci podle článku 19 nařízení č. 1408/71, pokud rodinný příslušník nemá nárok na obdobnou dávku podle právních předpisů státu, na jehož území má bydliště.
- 57 S ohledem na odpovědi na první dvě otázky není nezbytné na další položené otázky odpovídat.

K nákladům řízení

- 58 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Příspěvek ve stavu odkázanosti tak, jak je stanoven Salzburger Pflegegeldgesetz, nepředstavuje zvláštní nepřispěvkovou dávku ve smyslu čl. 4 odst. 2b nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ale dávku v nemoci ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení.

- 2) Rodinný příslušník pracovníka zaměstnaného ve spolkové zemi Salcbursko, který má se svou rodinou bydliště v Německu, může u příslušné instituce místa zaměstnání pracovníka žádat, splňuje-li ostatní podmínky pro jeho poskytnutí, zaplacení příspěvku ve stavu odkázanosti vypláceného na základě Salzburger Pflegegeldgesetz jako peněžitá dávka v nemoci podle článku 19 nařízení č. 1408/71, pokud rodinný příslušník nemá nárok na obdobnou dávku podle právních předpisů státu, na jehož území má bydliště.

Podpisy.